

841 og 843. **Marts 1897: 1. Beh. af Lovf. om Beværtning og Handel med Brændevin m. m.** 842

det andet Ting, ikke troet at kunne gaa ind paa; men jeg vil dog sige, at en vis Smødekommehed er der vist fra det andet Tings Side, idet man ogsaa der har sagt: Ja, det faar at være overladt til Kommunalbestyrelserne at bestemme, om de overhovedet i Kommunerne vilde tillade Forbrugsforeningerne at fordele Brændevin; hvis de ikke finde Anledning dertil, saa Foreningerne ikke Lov til det; men hvis de finde, at der er Anledning dertil, er der intet til Hinder derfor. Det forbydes dem dog absolut at tillade, at nogen Del af det fordelte Brændevin fortares paa Stedet. Jeg kan oprigtig sagt ikke forstaa, hvorfor der lægges saa stor Vægt paa denne Ret for Forbrugsforeningerne. Det er jo naturligt, at saaledes som Forbrugsforeningerne i dette Øjeblik paa mange Steder virke, ere de ikke til Gavn, men snarere til Skade for Købstæderne, som jo ligge mig nær. Jeg kan paa den anden Side saa fuldt ud erkende, at en Forbrugsforening, naar den holder sig ren for alt Skin af at virke for at ville omgaa Loven med Hensyn til Handelsafkomst, er en fortræffelig og naturlig Ting, som man ikke uden Grund skal gøre noget imod. Men jeg forstaaer for det første ikke, hvorfor man ikke vil ind under den almindelige Lovgivning, thi den Forstel, der er mellem en Forbrugsforening og en stor Købmandsforretning, er virkelig i mange Tilfælde haarfjn, og i andre Lande, hvor Lovgivningen ganske vist er anderledes, er heller ingen i Tvivl om, at Forbrugsforeningerne ere meget store Handelsforeninger. De engelske Forbrugsforeninger ere store Foretagender, og navnlig den største af dem er nu et Firma, som har egne Skibe i Søen og driver en Forretning over hele England. Forbrugsforeningerne ere altsaa slet og ret virkelig store Forretninger, og den Ulejlighed og den Smule Udgift, der kunde være forbundet med i den Henseende at stille sig lige med andre lignende Foretninger, er saa ringe, at jeg ikke kan forstaa, at man vil fastholde det af Folketinget vedtagne. Jeg tror, at den egentlige Kerne i denne Modstand er, at man ikke kan lide det Væbte, Købstæderne have, og at man derfor gennem Forbrugsforeningerne ser at komme Købstæderne lidt mere paa Livet end lovligt. Det er ikke, fordi jeg anser det for at være unaturligt,

at jeg vil aabent erkende, at jeg tror nok, at Købstæderne alt i alt vilde være vel tjente med overhovedet at opgive dette Væbte. Man har opgivet det for Kjøbenhavn og Frederiksbergs Vedkommende og ikke fundet store Ulemper derved. Jeg ser heller ikke, at der i alt Fald for de større Købstæders Vedkommende vilde være saa stor Fare derved. Men de i dette Spørgsmaal nærmere interesserede, end jeg kan være, sætte saa overordentlig Pris paa denne ene eller halvdanden Mil, og naar dette er Tilfældet, skulde Forbrugsforeningerne respektere Loven, saa længe vi have den. At det skulde virke til Gavn for Forbrugsforeningerne, at de ogsaa kunne fordele Brændevin, ser jeg ikke nogen Grund for. Og naar man i Henhold til Lovforslaget, som det er kommet fra det andet Ting, vil begrænse Antallet af de Steder, hvor man kan saa Brændevin og ved Siden deraf vil give Forbrugsforeningerne Ret til at fordele det til deres Medlemmer, er det ubetridelig en Modsigelse. Thi det at blive Medlem af en Forbrugsforening skal i mange Tilfælde være overordentlig let. Man gaar blot ind ad Døren og betaler 10 eller 15 Ore og beder sig skreven ind, og saa kan man saa derinde, hvad man vil have. Naar Kommunalbestyrelsen paa den ene Side skal kunne sige, at der skal være 5 eller 10 Udsalgstæder i Kommunen, og den samtidig giver maaske 2—3 Forbrugsforeninger Udgang til uden nogen Afgift at fordele Brændevin til sin store Kundekreds, forekommer det mig at være en Modsigelse, og jeg finder ikke, at der i selve Forbrugsforeningernes Interesse er nogen Anledning til at holde saa stærkt derpaa. Det er jo imidlertid muligt, at man ved nærmere Forhandling kunde komme til Forstaaelse ogsaa om dette Spørgsmaal mellem de modstaaende Ansuelser.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale det Udvalg, som jeg ikke tvivler om vil blive nedsat i denne Sag, at tage Forslaget under alvorlig og velvillig Behandling.

Johansen: Jeg er enig med den højtærede Minister og det ærede Medlem, der nu talte, i, at man ikke ved et Forbud vil være i Stand til at hemme Drifteriet, men paa den anden Side vil en Lovgivning paa dette Omraade ikke være aldeles uden